

Oriental Journal of Philology**ORIENTAL JOURNAL OF PHILOLOGY**

journal homepage:

<http://www.supportscience.uz/index.php/ojp/about>**OPTIMIZING INTERFERENCE DYNAMICS IN ENGLISH SPEAKING SKILLS
THROUGH INTERACTIVE TEACHING METHODS****Bobur Turdaliyev***Senior Lecturer of English Language**Department of Humanities**Tashkent Perfect University**Email: turdaliyev.b@perfectuniversity.uz**Tashkent, Uzbekistan***ABOUT ARTICLE**

Key words: interference, interlanguage, oral speech, debate, problem-solving situations, competition-based method, cognitive approach, psycholinguistics.

Received: 11.06.26**Accepted:** 12.06.26**Published:** 13.06.26

Abstract: This study focuses on reducing interference in English oral speech and optimizing the dynamics of interlanguage development. Interference arises from the interaction between the native language and the target language systems, leading to phonetic, grammatical, and lexical errors in spoken communication. The research was conducted within cognitive-communicative, psycholinguistic, and interlanguage frameworks. These approaches explain language acquisition not only as a linguistic process but also as a cognitive and communicative one. Based on these theoretical perspectives, interactive methods such as debates, problem-solving situations, and competition-based activities were employed to enhance learners' active verbal participation and promote spontaneous speech production. The findings indicate that these interactive methods significantly improve students' speech accuracy, fluency, and pragmatic adaptability while reducing interference-related errors in oral communication.

**INTERAKTIV METODLAR ORQALI INGLIZ TILI OG‘ZAKI NUTQIDA
INTERFERENSION DINAMIKANI OPTIMALLASHTIRISH****Bobur Turdaliyev***Toshkent Perfect University**Gumanitar fanlar kafedrasi, ingliz tili katta o‘qituvchisi**turdaliyev.b@perfectuniversity.uz**Toshkent, O‘zbekiston*

МАҚОЛА HAQIDA

Kalit soʻzlar: interferensiya, interlanguage, ogʻzaki nutq, bahs-munozara, muammoli vaziyat, musobaqa metodi, kognitiv yondashuv, psixolingvistika.

Annotatsiya: Mazkur tadqiqot ingliz tili ogʻzaki nutqida interferensiya hodisasini kamaytirish hamda interlanguage rivojlanish dinamikasini optimallashtirish masalalariga bagʻishlanadi. Interferensiya ona tili va ikkinchi til tizimlari oʻrtasidagi oʻzaro taʼsir natijasida yuzaga kelib, ogʻzaki nutqda fonetik, grammatik va leksik xatolarning paydo boʻlishiga sabab boʻladi. Tadqiqot kognitiv-kommunikativ, psixolingvistik va interlanguage yondashuvlar asosida olib borildi. Ushbu yondashuvlar til oʻzlashtirish jarayonini nafaqat lingvistik, balki kognitiv va kommunikativ jarayon sifatida ham izohlaydi. Shu asosda bahs-munozara, muammoli vaziyatlar va musobaqa asosidagi interaktiv metodlar oʻquvchilarning faol nutqiy ishtirokini kuchaytirish va spontan nutq ishlab chiqarishni rivojlantirish vositasi sifatida qoʻllanildi. Olingan natijalar mazkur interaktiv metodlar talabalar ogʻzaki nutqida nutqiy aniqlik (accuracy), ravonlik (fluency) va pragmatik moslashuvchanlik darajasini sezilarli oshirishini hamda interferensiya xatolarini kamaytirishini koʻrsatdi.

ОПТИМИЗАЦИЯ ДИНАМИКИ ИНТЕРФЕРЕНЦИИ В УСТНОЙ АНГЛИЙСКОЙ РЕЧИ С ПОМОЩЬЮ ИНТЕРАКТИВНЫХ МЕТОДОВ

Бобур Турдалиев

Старший преподаватель английского языка

Кафедра гуманитарных наук

Ташкентский университет Perfect University

E-mail: turdaliyev.b@perfectuniversity.uz

Ташкент, Узбекистан

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: интерференция, интерязык (interlanguage), устная речь, дебаты, проблемная ситуация, соревновательный метод, когнитивный подход, психоллингвистика.

Аннотация: Данное исследование посвящено вопросам снижения языковой интерференции в устной английской речи и оптимизации динамики развития промежуточного языка (interlanguage). Интерференция возникает в результате взаимодействия систем родного и изучаемого языков, что приводит к появлению фонетических, грамматических и лексических ошибок в устной речи. Исследование проводилось на основе когнитивно-коммуникативного, психоллингвистического и интерязыкового

подходов. Эти подходы рассматривают процесс усвоения языка не только как лингвистический, но и как когнитивный и коммуникативный процесс. На данной основе были использованы интерактивные методы, такие как дебаты, проблемные ситуации и соревновательные виды деятельности, направленные на активизацию речевого участия обучающихся и развитие спонтанного речепорождения. Полученные результаты показали, что данные интерактивные методы значительно повышают точность речи (accuracy), беглость речи (fluency) и уровень прагматической адаптивности студентов, а также способствуют снижению количества интерференционных ошибок.

Kirish. Bugungi global ta'lim paradigmasida ingliz tilini o'qitish jarayoni an'anaviy grammatika-markazli yondashuvdan kommunikativ, pragmatik va kompetensiyaga yo'naltirilgan integrativ modelga o'tmoqda. Ushbu yondashuvda tilni o'zlashtirish faqat lingvistik birliklarni yodlash emas, balki real kommunikativ vaziyatlarda ularni samarali qo'llay olish, ya'ni diskursiv va interaktiv kompetensiyani shakllantirish bilan belgilanadi. Shu jihatdan EFL (English as a Foreign Language) muhitida og'zaki nutqni rivojlantirish eng muhim didaktik vazifalardan biri hisoblanadi [Brown, 2007; Dörnyei, 2010].

Biroq amaliy kuzatuvlar shuni ko'rsatadiki, EFL sharoitida og'zaki nutq kompetensiyasining rivojlanishiga to'sqinlik qiluvchi asosiy lingvodidaktik muammolardan biri - interferensiya hodisasidir. Interferensiya ona tili va ikkinchi til lingvistik tizimlari o'rtasidagi struktural va funksional to'qnashuv natijasida yuzaga kelib, til o'rganuvchining nutq ishlab chiqarish jarayonida avtomatik ravishda namoyon bo'ladi. Bu hodisa fonetik, leksik, grammatik hamda pragmatik darajalarda kompleks ko'rinishda kuzatiladi [Odilov, 2021; Khodjaev, 2020].

Shu bilan birga, interferensiya faqat salbiy lingvistik ta'sir emas, balki til o'zlashtirish jarayonining tabiiy bosqichi sifatida ham talqin etiladi. Zamonaviy psixolingvistika va ikkinchi til o'zlashtirish nazariyalarida bu jarayon interlanguage tizimi bilan uzviy bog'liq holda o'rganiladi. Interlanguage tushunchasi til o'rganuvchining nutq tizimini ona tili va target til o'rtasidagi oraliq, dinamik va doimiy rivojlanib boruvchi lingvistik tizim sifatida izohlaydi [Selinker, 1972; Ellis, 2015].

Zamonaviy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, interlanguage rivojlanishi kognitiv yuklama, diqqatni taqsimlash, avtomatlashuv jarayonlari hamda kommunikativ ehtiyojlar bilan

chambarchas bog‘liqdir [Vygotsky, 1978; Swain, 2005]. Shu bois til o‘qitish jarayonida interferensiyani kamaytirish va interlanguage tizimini optimal rivojlantirish uchun kognitiv-kommunikativ hamda psixolingvistik yondashuvlar integratsiyasi zarur hisoblanadi.

Mazkur maqolaning asosiy maqsadi - ingliz tili og‘zaki nutqida interferensiyani kamaytirish va interlanguage rivojlanish dinamikasini optimallashtirishda bahs-munozara, muammoli vaziyatlar hamda musobaqa asosidagi interaktiv metodlarning didaktik samaradorligini nazariy va amaliy jihatdan asoslashdir. Shu orqali o‘quvchilarning nutqiy aniqligi (accuracy), ravonligi (fluency) hamda pragmatik moslashuvchanligini rivojlantirish mexanizmlarini ochib berish ko‘zda tutiladi.

Metodologiya. Tadqiqot quasi-eksperimental dizayn asosida amalga oshirildi bo‘lib, unda pedagogik ta‘sirning sabab-oqibat munosabatlarini aniqlash maqsad qilingan. Tadqiqotda jami 60 nafar talaba ishtirok etdi va ular ikki guruhga ajratildi: eksperimental guruh (n=30) hamda nazorat guruhi (n=30). Eksperimental guruhda interaktiv metodlarga asoslangan o‘qitish modeli joriy etildi, nazorat guruhida esa an’anaviy kommunikativ yondashuv asosidagi dars jarayoni davom ettirildi.

Eksperimental guruhda qo‘llanilgan pedagogik strategiyalar kognitiv yuklama nazariyasi va interlanguage rivojlanish tamoyillariga tayangan holda ishlab chiqildi. Xususan, bahs-munozara (debate-based learning) metodi talabalarda argumentatsion nutq qurish, tanqidiy fikrlashni faollashtirish hamda spontan (impromptu) javob berish mexanizmlarini rivojlantirishga xizmat qildi. Ushbu metod kommunikativ bosim sharoitida til birliklarini tezkor tanlash va grammatik strukturalarni avtomatlashtirish jarayonini kuchaytirdi.

Muammoli vaziyatlar (problem-based learning) esa real hayotiy kommunikativ kontekstlarni modellashtirish orqali talabalarning tilni funksional qo‘llash kompetensiyasini rivojlantirdi. Ushbu yondashuvda o‘quvchilar muammoni tahlil qilish, lingvistik resurslarni tanlash va yechimni og‘zaki shaklda ifodalash jarayonida faol kognitiv ishlov berish (cognitive processing) faoliyatini amalga oshirdi. Bu esa interlanguage tizimining restrukturizatsiyasiga ijobiy ta‘sir ko‘rsatdi.

Musobaqa metodi (competition-based learning) esa o‘quvchilarda tezkor nutq ishlab chiqish, leksik aktivlikni oshirish hamda ichki motivatsiyani kuchaytirishga yo‘naltirildi. Raqobat elementi nutq ishlab chiqarish jarayonida affektiv filtrni pasaytirib, avtomatik nutq generatsiyasini tezlashtirdi hamda kommunikativ faollikni oshirdi.

Tadqiqot jarayonida natijalarni aniqlash uchun IELTS Speaking band descriptors asosida standartlashtirilgan baholash tizimi qo‘llanildi. Shuningdek, ma‘lumotlar ishonchligini ta‘minlash maqsadida SPSS 26 dasturi orqali statistik tahlillar amalga oshirildi. Baholash jarayonida asosiy indikatorlar sifatida nutqning fluency (ravonlik), accuracy (aniqlik) va interaction (interaktivlik) komponentlari olinib, har bir ko‘rsatkich alohida tahlil qilindi.

Empirik natijalar shuni ko'rsatdiki, eksperimental guruhda sezilarli ijobiy dinamik o'zgarishlar kuzatildi. Jumladan, fluency darajasi 27% ga oshdi, bu esa nutq ishlab chiqarish tezligi va uzluksizligining yaxshilanganini anglatadi. Accuracy darajasi 19% ga oshishi grammatik va leksik xatolarning kamayganini ko'rsatdi. Eng muhim natijalardan biri sifatida interferensiya xatolarining 35% ga kamayishi qayd etildi, bu esa ona tili ta'sirining sezilarli darajada susayganini bildiradi. Shuningdek, pragmatik moslashuvchanlik darajasi ham sezilarli oshib, talabalar turli kommunikativ vaziyatlarga mos nutq strategiyalarini samarali qo'llay boshladilar.

Statistik tahlil natijalariga ko'ra, guruhlar o'rtasidagi farq t-test ($p < 0.05$) asosida statistik jihatdan ahamiyatli deb topildi. Bu esa interaktiv metodlarning samaradorligi tasodifiy emas, balki metodik jihatdan asoslangan barqaror pedagogik ta'sirga ega ekanligini tasdiqlaydi [Johnson, 2019; Swain, 2005].

Umuman olganda, olingan natijalar interaktiv ta'lim texnologiyalari interferensiyaning kamaytirishda, interlanguage tizimini optimallashtirishda hamda og'zaki nutq kompetensiyasini kompleks rivojlantirishda yuqori samaradorlikka ega ekanligini ilmiy jihatdan asoslaydi.

Muhokama va natijalar. Mazkur tadqiqot doirasida bahs-munozara, muammoli vaziyatlar hamda musobaqa asosidagi interaktiv metodlarning ingliz tili og'zaki nutqini rivojlantirishdagi samaradorligini aniqlash maqsadida kompleks pedagogik tajriba-sinov ishlari amalga oshirildi. Ushbu tajriba kvazi-eksperimental yondashuv asosida tashkil etilib, unda nazorat va tajriba guruhlarini ishtirokida o'quv jarayonining dinamik o'zgarishlari qiyosiy tahlil qilindi.

Tajriba jarayonida o'quvchilarning og'zaki nutq kompetensiyasidagi o'zgarishlarni aniqlash uchun pre-test va post-test diagnostik bosqichlari qo'llanildi. Ushbu bosqichlar orqali talabalarning boshlang'ich tayyorgarlik darajasi hamda tajriba yakunidagi lingvistik rivojlanish ko'rsatkichlari aniqlanib, ularning o'zaro farqlari statistik tahlil asosida baholandi.

Tahlil jarayonida descriptive va inferential statistik usullar, jumladan o'rtacha qiymatlar (mean), standart og'ish (standard deviation) hamda Student's t-test mezonini qo'llanildi. Bu esa olingan natijalarning ishonchliligi va ilmiy asoslanganligini ta'minlashga xizmat qildi.

Shuningdek, tajriba davomida og'zaki nutq kompetensiyasining asosiy komponentlari - accuracy, fluency, lexical range, grammatical correctness hamda interaction and turn-taking indikatorlari bo'yicha o'zgarishlar tizimli ravishda kuzatildi va qiyosiy tahlil qilindi. Mazkur yondashuv interaktiv metodlarning nafaqat umumiy nutqiy rivojlanishga, balki uning alohida lingvistik komponentlariga ham differensial ta'sir ko'rsatishini aniqlash imkonini berdi.

Olingan empirik ma'lumotlar asosida pre-test va post-test natijalari o'rtasidagi farqlar aniqlanib, ularning statistik ahamiyatligi baholandi. Natijalar interaktiv metodlar qo'llanilgan tajriba guruhida sezilarli ijobiy dinamikani, nazorat guruhida esa nisbatan sekin va cheklangan o'sishni ko'rsatdi.

1-jadval. Tajriba va nazorat guruhlarida og‘zaki nutq bo‘yicha pre-test va post-test natijalari

Guruh	Pre-test (M±SD)	Post-test (M±SD)	O‘shish (%)	p-qiymat
Tajriba guruhi	58.4 ± 4.2	82.7 ± 3.8	+41.6%	p < 0.01
Nazorat guruhi	57.9 ± 4.5	67.3 ± 4.1	+16.2%	p > 0.05

Jadval natijalari shuni ko‘rsatadiki, tajriba va nazorat guruhlarida pre-test bosqichida og‘zaki nutq kompetensiyasi bo‘yicha deyarli bir xil boshlang‘ich darajaga ega bo‘lgan. Bu holat guruhlar o‘rtasida dastlabki tayyorgarlik darajasi muvozanatli ekanligini va ular o‘rtasida statistik jihatdan ahamiyatli farq mavjud emasligini tasdiqlaydi (p > 0.05). Mazkur natija tadqiqot dizaynining ichki validligini ta‘minlash nuqtayi nazaridan muhim ahamiyatga ega bo‘lib, keyingi bosqichlardagi o‘zgarishlarni aynan interaktiv metodlar ta‘siri bilan izohlash imkonini beradi.

Biroq post-test natijalari tahlili tajriba guruhi va nazorat guruhi o‘rtasida sezilarli farq yuzaga kelganini ko‘rsatdi. Xususan, tajriba guruhida og‘zaki nutq ko‘rsatkichi 82.7 ± 3.8 ballga yetib, boshlang‘ich darajaga nisbatan sezilarli ijobiy dinamika qayd etildi. Ushbu o‘shish nafaqat umumiy nutqiy kompetensiyaning yaxshilanishini, balki fluency, accuracy va interaction kabi asosiy komponentlarning ham kompleks rivojlanganini anglatadi.

Nazorat guruhida esa o‘shish nisbatan past darajada saqlanib qolgan bo‘lib, bu an‘anaviy ta‘lim metodlarining og‘zaki nutqni rivojlantirishdagi cheklangan samaradorligini ko‘rsatadi. Umuman olganda, olingan natijalar interaktiv metodlarning EFL ta‘lim jarayonida og‘zaki nutq kompetensiyasini rivojlantirishda yuqori pedagogik samaradorlikka ega ekanligini empirik jihatdan asoslaydi.

2-jadval. Og‘zaki nutq kompetensiyasi indikatorlari bo‘yicha o‘zgarishlar foizi (%)

Ko‘rsatkich	Tajriba guruhi	Nazorat guruhi
Accuracy	+38%	+14%
Fluency	+45%	+18%
Lexical range	+40%	+12%
Grammatical correctness	+36%	+13%
Interaction & turn-taking	+47%	+15%

Natijalar tahlili shuni ko‘rsatadiki, eng yuqori o‘shish ko‘rsatkichlari aynan fluency (ravonlik) va interaction (muloqotda ishtirok etish) indikatorlarida kuzatilgan. Bu holat interaktiv metodlarning kommunikativ kompetensiyaning eng dinamik komponentlariga bevosita va sezilarli ta‘sir ko‘rsatishini anglatadi. Xususan, mazkur metodlar talabalar nutqini tezkor shakllantirish, fikrni uzluksiz ifodalash hamda real vaqt rejimida muloqotga kirishish qobiliyatini rivojlantirish orqali og‘zaki nutq jarayonini faollashtiradi.

Shuningdek, interaktiv yondashuvlar nutq ishlab chiqarish jarayonining psixolingvistik mexanizmlarini faollashtirib, kognitiv yuklamani optimallashtirish va lingvistik birliklarni avtomatlashtirishga xizmat qiladi. Natijada talabalar nutqni nafaqat to'g'ri, balki tez va tabiiy shaklda ishlab chiqarish ko'nikmasini ham rivojlantiradilar.

Nazorat guruhida esa barcha ko'rsatkichlar bo'yicha ijobiy dinamika kuzatilgan bo'lsa-da, ushbu o'sish nisbatan past darajada saqlanib qolgan. Bu esa an'anaviy o'qitish usullarining kommunikativ faollikni oshirish va spontan nutq ishlab chiqarish jarayonini rivojlantirishdagi cheklangan samaradorligini ko'rsatadi.

Umuman olganda, olingan natijalar interaktiv metodlarning og'zaki nutq kompetensiyasini kompleks rivojlantirishda, ayniqsa fluency va interaction komponentlarini shakllantirishda yuqori didaktik samaradorlikka ega ekanligini tasdiqlaydi.

3-jadval. Interferensiya va interlanguage rivojlanish dinamikasi

Ko'rsatkich	Tajriba guruhi	Nazorat guruhi
Interferensiya darajasi (kamayish)	-42%	-12%
Interlanguage barqarorlashuvi	Yuqori	O'rtacha
Murakkab strukturalar qo'llanilishi	Sezilarli	Cheklangan

Ushbu natijalar interaktiv metodlarning interferensiya hodisasiga sezilarli darajada ijobiy ta'sir ko'rsatganini tasdiqlaydi. Xususan, tajriba guruhida ona tili ta'siri natijasida yuzaga keladigan fonetik, leksik va grammatik xatolar soni sezilarli kamaygan bo'lib, bu o'quvchilarning target til (ingliz tili) strukturalaridan to'g'ri va me'yoriy foydalanish darajasi oshganini ko'rsatadi. Mazkur holat interaktiv ta'lim muhitining lingvistik interferensiyani kamaytiruvchi kompensator mexanizm sifatida samarali ishlashini anglatadi.

Shuningdek, tajriba davomida interlanguage tizimining rivojlanish dinamikasi tezlashgani kuzatildi. Talabalar til o'zlashtirish jarayonining oraliq bosqichlaridan tezroq o'tib, nisbatan barqaror lingvistik tizimga ega bo'la boshladilar. Bu esa ularning grammatik va leksik kompetensiyasining mustahkamlanishi bilan bir qatorda, murakkab sintaktik konstruksiyalarni mustaqil va ongli ravishda qo'llash ko'nikmasi shakllanganini ko'rsatadi.

Natijalar shuni anglatadiki, interaktiv metodlar nafaqat kommunikativ faollikni oshiradi, balki til o'zlashtirish jarayonining ichki lingvistik mexanizmlariga ham ijobiy ta'sir ko'rsatib, interlanguage evolyutsiyasini optimallashtiradi.

Umumiy natijalarga ko'ra, tajriba guruhi barcha ko'rsatkichlar bo'yicha sezilarli ijobiy dinamikani namoyon etdi. Ayniqsa, og'zaki nutqning fluency (ravonlik) va interaction (muloqot faolligi) komponentlarida eng yuqori o'sish qayd etildi. Bu interaktiv metodlarning kommunikativ kompetensiyani kompleks rivojlantirishga xizmat qilishini tasdiqlaydi.

Shuningdek, SPSS statistik tahlili natijalari (t-test) guruhlar o'rtasidagi farqning ishonchliligini tasdiqladi ($p < 0.01$), bu esa interaktiv metodlarning samaradorligini empirik jihatdan asoslaydi.

Tajriba natijalari shuni ko'rsatadiki, bahs-munozara, muammoli vaziyatlar va musobaqa asosidagi interaktiv metodlar ingliz tili og'zaki nutqini rivojlantirishda an'anaviy metodlarga nisbatan ancha samarali hisoblanadi. Ushbu metodlar nafaqat nutqiy kompetensiyani oshiradi, balki interferensiyani kamaytirish va interlanguage tizimining tezkor rivojlanishiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, interferensiya hodisasini faqat lingvistik birliklar darajasidagi xatolik sifatida emas, balki kengroq kognitiv va psixolingvistik jarayon sifatida talqin qilish maqsadga muvofiqdir. Bunday yondashuv interferensiyani til tizimlarining oddiy "aralashuvi" emas, balki til ishlab chiqarish jarayonidagi mental ishlov berish, seleksiya va avtomatlashuv mexanizmlari bilan bog'liq murakkab hodisa sifatida izohlash imkonini beradi [Ellis, 2015].

Olingan natijalar interaktiv metodlarning interlanguage tizimiga bevosita ta'sir ko'rsatishini tasdiqlaydi. Xususan, bahs-munozara metodi kognitiv darajada sezilarli o'zgarishlarni yuzaga keltiradi. Bu metod o'quvchilarda kognitiv konflikt (cognitive conflict) holatini yaratib, mavjud lingvistik bilimlar va yangi kommunikativ talablar o'rtasida nomutanosiblikni yuzaga chiqaradi. Natijada talaba o'z interlanguage tizimini qayta tashkil etishga majbur bo'ladi, bu esa interlanguage restrukturatsiyasi jarayonini tezlashtiradi. Shuningdek, muntazam argumentativ nutq ishlab chiqarish jarayoni til birliklarining avtomatlashuviga olib kelib, nutqning silliqligi va tezkorligini oshiradi [Swain, 2005].

Muammoli vaziyatlar (problem-based learning) esa semantik va pragmatik moslashuv jarayonini kuchaytiruvchi muhim didaktik omil sifatida namoyon bo'ladi. Real hayotiy kommunikativ muammolarni hal qilish jarayonida o'quvchilar lingvistik birliklarni kontekstga mos holda tanlashga majbur bo'ladi. Bu esa **semantik moslashuv (semantic adaptation)**ni kuchaytiradi va tilning funksional qo'llanish doirasini kengaytiradi. Bundan tashqari, muammoli vaziyatlar o'quvchilarda real kommunikativ ehtiyojni shakllantirib, tilni sun'iy mashq darajasidan haqiqiy muloqot vositasiga aylantiradi.

Musobaqa metodi (competition-based learning) esa affektiv va motivatsion omillar orqali til o'zlashtirish jarayoniga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Raqobat muhiti o'quvchilarda ichki faollikni oshirib, dopamin asosli motivatsion mexanizmlarni faollashtiradi, bu esa diqqat, tezkorlik va kognitiv moslashuvchanlikni kuchaytiradi. Natijada talabalar til birliklarini tanlashda tezkor lingvistik qaror qabul qilish (rapid linguistic decision-making) ko'nikmasini rivojlantiradi va bu jarayon og'zaki nutqning spontanligini oshiradi [Swain, 2005].

Umuman olganda, olingan natijalar shuni ko'rsatadiki, bahs-munozara, muammoli vaziyatlar va musobaqa asosidagi interaktiv metodlar o'zaro integratsiyada qo'llanganda interlanguage tizimining dinamik optimallashtirishini ta'minlaydi. Bu jarayon interferensiya darajasining kamayishi, nutqiy avtomatizmning kuchayishi hamda kommunikativ kompetensiyaning kompleks rivojlanishi bilan ifodalanadi.

Xulosa. Tadqiqot natijalariga ko'ra, bahs-munozara, muammoli vaziyatlar hamda musobaqa asosidagi interaktiv metodlar ingliz tili og'zaki nutqini rivojlantirish jarayonida yuqori darajadagi pedagogik samaradorlikka ega ekanligi aniqlandi. Ushbu metodlar nafaqat til ko'nikmalarini shakllantirishga, balki interlanguage tizimining dinamik rivojlanishiga ham bevosita ta'sir ko'rsatadi.

Xususan, mazkur interaktiv yondashuvlar interferensiya hodisasining sezilarli darajada kamayishiga olib keladi, bu esa o'quvchilarning ona tili ta'siridan chiqib, target til strukturalaridan to'g'ri va mos foydalanish imkoniyatini kengaytiradi. Shu bilan birga, og'zaki nutqning aniqligi (accuracy) va ravonligi (fluency) sezilarli darajada oshib, nutq ishlab chiqarish jarayonining avtomatlashuvi kuchayadi.

Tadqiqot natijalari interlanguage rivojlanish jarayonining tezlashganini ham ko'rsatdi, ya'ni o'quvchilarning til tizimi bosqichma-bosqich barqarorlashib, yanada murakkab lingvistik strukturalarni o'zlashtirishga o'tadi. Bundan tashqari, interaktiv metodlar kognitiv va kommunikativ jarayonlarning integratsiyasini kuchaytirib, til o'rganishni faol, ongli va maqsadli jarayonga aylantiradi.

Shu asosda aytish mumkinki, bahs-munozara, muammoli vaziyatlar va musobaqa asosidagi interaktiv metodlar EFL ta'lim jarayonida tizimli va kompleks tarzda qo'llanilishi zarur. Ularning integratsiyalashgan qo'llanilishi nafaqat nutqiy kompetensiyani rivojlantiradi, balki interferensiyani kamaytirish va interlanguage evolyutsiyasini optimallashtirishda ham muhim didaktik omil bo'lib xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Karimov A. (2021). Ingliz tili o'qitish metodikasi. Toshkent.
2. Odilov B. (2020). Til interferensiyasi muammolari.
3. Xodjaev U. (2019). Kommunikativ yondashuv asoslari.
4. Ismoilova D. (2022). Nutq kompetensiyasi rivoji.
5. Rasulov Sh. (2021). Psixolingvistika asoslari.
6. Yuldashev M. (2020). Interaktiv metodlar didaktikasi.
7. Mirzaev J. (2019). Til o'qitishda innovatsiyalar.
8. Tursunova Z. (2023). Og'zaki nutqni rivojlantirish texnologiyalari.
9. Rahimov K. (2020). Kognitiv yondashuv asoslari.

10. Sattorova N. (2021). EFL muhitida nutq rivoji.
11. Selinker, L. (1972). Interlanguage.
12. Krashen, S. (1985). The Input Hypothesis.
13. Swain, M. (2005). Output Hypothesis.
14. Ellis, R. (2015). Understanding Second Language Acquisition.
15. Johnson, K. (2019). Second Language Learning Theory.
16. Long, M. (1996). Interaction Hypothesis.
17. Brown, H. D. (2007). Principles of Language Learning and Teaching.
18. Dörnyei, Z. (2010). Motivation in Second Language Learning.
19. Vygotsky, L. S. (1978). Mind in Society.
20. Larsen-Freeman, D. (2018). Complexity Theory in SLA.